

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOSTE

Izhaja dnevno razen nedelji in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE JEDNOSTE

Cena oglašev po dosegovem. Ekspres je na
vrednajo

Naročilna: Zadnjene države (Avion Chicago) in Canada \$5 na leto, \$1.25 na pol leta
in tri meseca; Chicago in Indianapolis
\$2.50 na leto, \$1.25 na pol leta, \$1.15 na tri
meseca.

Naločev na vse, kar ima stik z Ameriko:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenske National
Benefit Society

Issued daily except Sundays and Holidays
OWNED BY SLOVENIC NATIONAL
BENEFIT SOCIETY

Advertising rates on request

Subscription: United States (except Chi-
cago) and Canada \$5 per year; Chicago and
foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Telofon Lawndale 4638.

Datum v oklepaju n. pr. (December 31—16) poleg vsega imena in naslova pomeni, da vam s tem dnevnem poteka naročnina. Povnite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Potrpežljivost Ime mejo.

Nihče ne more očitati Gomperzu in drugim vodjem "Ameriške delavske federacije", da so radikali. Zgodovina delavskega gibanja v Ameriki pove, da je bilo delavstvo večkrat pritisnjeno od podjetnikov ob steno in da so ob takih pridržki pridigali voditelji strokovnega delavskega gibanja potrežljivost. Imeli smo stavke, pri katerih so podjetniki nastopili s tako brutalnostjo, da nima para na svetu, in vendar ni organizirano delavstvo protestiralo proti bestjalnosti podjetnikov solidarno in tako glasno, da bi ališali njegov glas tam, kjer imajo moč, da lahko take izbruhne podjetniške besnosti odpravijo. Podjetnikom je vsled tega, vzrastel greben in zahtevali so končno že take sodnijake prepovedi od sodnikov, ki so štrajkajočim delavcem skoraj prepovedale dihati zrak. Pravice, zajamčene v ustanvi, so bile zbrisane z eno potesno pereso, štrajkajoči delaveci so bili proglašeni ljudem izven zakona in samoposebica je bila, če so najeti klateži ravnali z njimi kot vojska barbarov s sovražnikom v tuji deželi.

Razmere so postale nevzdržljive in potrežljivost organiziranih delavev je bila potisnena do skrajne meje.

Te razmere so povzročile, da je zadnja konvencija "Ameriške delavske federacije" v Baltimore izjavila valed sodnijske prepovedi, izdane v državi Massachusetts, da razsodba prihaja iz razrednih interesov, da take razsodbe pomenijo pravljjanje tiranske moči in da je treba take sodnike postaviti na zatočno klop.

Legislatura države Massachusetts je izrekla, da delavstvo ni blago, kongres je pri spremembni Shermanovega protitrustjanskega zakona priznal delavece za človeška bitja, kljub temu so si sodiča prilastila moč, ki jim v zmislu legislativnih in kongresnih zaključkov ne gre, da prisilijo delavece postati ponizno sužnje svojih gospodarjev.

Kapitalistični dnevniki in buržoazni političarji vedno in vedno ponavljajo, da je ameriška republika skozinsko demokratična. V nji se nič ne zgodi brez ljudske volje, ali mi vidimo, da demokratična vladna forma postaja navadna farsa, če vladajo s sodišči. Baer, znani premogovniški baron, v Pennsylvaniji, ki kot nemški cesar deli svojo moč z bogom, je dejal v letu 1902, "da so sodiča trdnjava ameriške svobode."

Ce industrijalni baron govorijo o svobodi, ki ne trpi delavske organizacije, potem ni treba mnogo pameti, kakano svobodo ima tak gospod v mislih. Vprito takih izjav morajo priti tudi najkonzervativnejši elementi v delavskem gibanju do spoznanja, da je prava svoboda v nevernosti, če delavstvo ne nastopi proti tistim, ki hčijo pomodijo oblasti, ki so jo sprejeli od ljudstva, spremeniti ameriške delavece v navadne, topke kitajske kulice.

In tako je tudi eksekutiva "Ameriške delavske federacije", ki

obstoje iz konzervativnih mož, spoznala sčasoma, da se poslužujejo podjetniki sodič prek meje, da pohabijo v ustavi zajamčene pravice in sklepne zakonodajnih zbornic, in če se moči sodič ne omeji, potem postane lastnina car, delaveci pa sužnji.

Ljudstvo je potrežljivo, a potrežljivost ima svojo mejo. In prav lahko se dogodi, da se nit ljudske potrežljivosti pretrega, če sodič še nadalje služijo podjetnikom, da lahko uničijo vsak gibljive delavstva, ki se bojuje za boljše življenske razmere. Sužnost in svoboda sta dva nasprotne pojma, sužnost se ne more vzdržati v demokraciji!

To naj si zapomnijo oni, ki hčijo delavstvo opleniti v ustavi zajamčenih prav!.

Širom Amerike.

SENATROJI MOGOČE GLASUJEJO ZA POVIŠANJE POST-NINE.

Washington, D. C., 11. dec. — Kongresni odsek je glasoval, da se poviša poština za časnike in druge periodične tiskovine in da se poština računi po pasih.

Sedaj plačajo izdajatelji en cent od funta za vse kraje v Združenih državah. Odsek je pa sklenil, da naj stane en funt v prvem pašu en cent, v drugem dva, v tretjem tri itd.

Poštni departement upa na ta način pomnožiti svoje dohodke za \$6000 na leto.

Predlog bo mogoče odklonjen v kongresu. Zgodi se pa tudi lahko, da bo sprejet. Papir se je podražil, če povišajo še poštino, bodo izdajatelji listov prisiljeni povišati naročnino in povisane troške bodo trpeli naročniki.

NEUMNA TOŽBA.

Seattle, Wash., 10. dec. — Sodniki Štirih Everetčanov, ki so padli, ko je drhal napadla člane L. W. W., ki so se iz Seattlej prijavili s parnikom v Everett, so točili mesto Seattle za \$175,000 odškodnine. Tožitelji navajajo v tožbi, da je mesto dovolilo nepostavno oboroženi četni oditi iz mesta, da upade v Everett.

Zupan Hiran C. Gill in advokat mesta Seattle izjavljata, da je tožba brez vsake prave podlage.

Pravijo, če bi bila pravica na svetu, da bi moral v ječo vsi Everetčani, ki so oboroženi čakali na delavece, ki so prišli obdržavati shod v Everett. In če je kdo opravičen do odškodnine, so opravičeni sorodniki zavratno napadeni in umorjenih delavev.

Pravica je slepa dama, ki vseeno vidi, kdo stoji pred njo: delave v siromašnem jopiču ali pa bogatin v fini obleki.

Pittsburgh, Pa., 10. dec. — Stavka dečkov, ki prodajajo časnike, je končana. Stavka je pričela, ker so izdajatelji podražili časopise, niso pa privoščili dečkom, da bi kaj vsled podražitve pridobili. Izdajatelji in ravatelji so končno privolili v povisanje, dasiravno so izjavljali, da ne bodo dali nič in da bo trajal, dokler ne podvržejo dečkov.

Virginia, Minn., 10. dec. — 15-letni Matthew Ruska in njegov enajstletni brat John sta bila na lovu blizu cestovne farme. Po nesreči se je sprožila puška 22. kalibra Johnu in krogla je zadela njegovega brata v hrbot in mu šla skozi sreč.

St. Louis, Mo., 10. dec. — Na enostaven način je neznan slepar opeharil Joseph Runka, stanovanega na 1931 W. 14. St., za deset dolarjev. Slepar je imel ček za \$555, nakazan na Union Station banko. Ponudil je ček Runku v zaveto, če mu posodi \$10. Runk je sedel na limanicu. Tuje mu je dejal, da gre za minutno na drugo stran vogala. Še je, a ni ga bilo nazaj.

Fayette, Mo., 11. decembra. — Ko so železniški uradniki v Sedali, Mo., izjavili, da vogeljni kamnen za cerkev v Bonnville še ni oddan, so odredili, da odide takaj iz Fayette poseben vlak in odda kamnen.

Železnično stane ta odredba \$150, mejtem ko je prejela za tovornino le 80 centov.

Loveland, Colo., 11. decembra. — Zdaj vozijo sladkorno peso iz

območja, ki ne trpi delavske orga-

nizacije, potem ni treba mnogo

pameti, kakano svobodo ima tak

gospod v mislih. Vprito takih iz-

jav morajo priti tudi najkonzer-

ativnejši elementi v delavskem

gibanju do spoznanja, da je prava

svoboda v nevernosti, če delav-

stvo ne nastopi proti tistim, ki ho-

čijo pomodijo oblasti, ki so jo

sprejeli od ljudstva, spremeniti a-

meriške delavece v navadne, top-

ke kitajske kulice.

In tako je tudi eksekutiva "A-

meriške delavske federacije", ki

obstoje iz konzervativnih mož,

spoznala sčasoma, da se poslužujejo podjetniki sodič prek meje,

da pohabijo v ustavi zajamčene

pravice in sklepne zakonodajnih

zbornic, in če se moči sodič ne

omeji, potem postane lastnina car,

delaveci pa sužnji.

Ljudstvo je potrežljivo, a potrežljivost ima svojo mejo. In prav lahko se dogodi, da se nit ljudske potrežljivosti pretrega, če sodič še nadalje služijo podjetnikom, da lahko uničijo vsak gibljive delavstva, ki se bojuje za boljše življenske razmere. Sužnost in svoboda sta dva nasprotna pojma, sužnost se ne more vzdržati v demokraciji!

To naj si zapomnijo oni, ki hočajo delavstvo opleniti v ustavi zajamčenih prav!

SEPARATING THE UNITED STATES FROM CANADA

BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

črnska vojna in ve-
iz inozemstva.

(Obdelovanje je prve strani)

na naše pozicije pri Černi
popolnoma odbit.

11. dec. — Uradno poroča:
Včeraj so se vršili siloviti ar-
tiski boji od Bitolja do jezera
Britiske čete so okupira-
laj turških pozicij južno od

FRANCOSKE FRONTE.

11. dec. — Generalni
poroča: Severno od Somme
in zahodni topniški dvoboj. Iz-
med Guedencourta smo odbi-
li angličke patrulje, ki so
se močni napad. V Šampaniji
rekupirali zagodo, katero
bili izgubili predvčerajšnjim.
Vogelj, zapadno od Markicha,
če te vplenile več strojnih
pri upadu v francoski zakop.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

IZ RUSKE FRONTE.

11. dec. — Topniški
boji in spopadi med patrulja-
mila bila včeraj vsa aktivnost.
Boji je padel eden na-
eroplano severno od Dvinške.

je pokvaril, toda aviatik
poškodbe. V okolini Iluk-
ja naš letalec podrl svojega
nasprotnika kljub temu je zadnji preluknjal
na eroplano.

11. dec. — Uradno po-
roča: glasi, da ni nič novega
na fronte.

ULTA MED RUSKIM VO- JAŠTVOM.

11. dec. (Beržično). —
črnska časnikarska agentu-
ra dobila poročilo iz Stockholma
in opisuje veliko zmešanja
v vladi med ruskim voja-
štvom in Besarabijo. Vojaštvo je
častnikom in prezira
vse ukaze. Poročilo navaja
slučajev nepokornosti v e-
sem tednu in v enem slu-
tu se celo častniki zdržali s
nimi proti višnjemu poveljni-
mu.

11. dec. — Uradno se
poveljništvo ni hote-
lo zdaj ostro nastopati proti
rebelom, dasiravno je
kaj se godi. Toda zdaj, ko
obiljuje bojna fronta Besa-
rabijskemu poveljništvo izprevidelo
vse položaje in izdalo ostro
zoper neprakonežne. Za
nadaljni pregrešek te vrste
zapovedana smrtna kazna.

ITALIJANSKE FRONTE.

11. dec. — V goratih o-
četih je debel sneg omejil arti-
ljerjevo bojevanje. Edino na Kra-
ju v Vipavski dolini je bila
priječ vroča topniška bit-

OV VOJNI KABINET NA
ANGLEŠKEM.

11. dec. — Nov vojni
kabinet na Angleškem, kateremu
Lloyd-George, je stopil
v veljavno. Obenem je ob-
ljeno osoblje novega minister-
stva, v katerem je 15 unionistov,
beralcev, trije člani delavske
stranke in trije, ki ne spadajo k
ni stranki. V kabinetu je
izprememb, toda imenova-
je tudi nekaj starših minist-
rovskih premier Asquith in Ed-
ward Grey, bivši minister zuna-
zadev, sta odpadla. Vojni
ministr obstoju iz peterih mož, ki
so Lloyd George, lord Curzon, Bonar Law, Arthur Handerson
in Milner. Vojni kabinet bo
oval vsak dan. Ker je Bonar
voda v njiji in Curzon v
zbornici parlamenta, bosta
vsi verjetno izostajati od sej,
češči bo v resnicu vse od-
vijejo v vojni v rokah treh
med katerimi bo odločeval
Lloyd George, ki bo potem takem
vlogu diktatorja. Arthur

Anderson je član delavske stran-
ke.

Londonško časopisje vseh po-
litičnih strank se zadovoljivo iz-
raža o novi vladi, edino v delav-
ski stranki je odziv precej hla-
den. Nova vlada bo vpeljana s
posebnim zakonom v parlamentu,
da se izognejo generalnim volit-
vam, ki so doslej sledile vsaki iz-
premembli vlade.

Pariz, 11. dec. — V političnih
krogih pričakujejo, da odstopi se-
danje ministerstvo v najkrajšem
času. "Matin" poroča, da ne
bo vrhovno vodstvo vojne reorga-
nizirano toliko časa, dokler se ne
organizira nova vlada, kateri mo-
ra parlament izreči zaupnico. O-
benem prorokuje "Matin" nov
in majhen vojni kabinet kakor je
zdaj na Angleškem.

NEMČIJA JE ZAVRNILA ŠVI- CO ZARADI PROTESTA.

Pariz, 11. dec. — Generalni
poroča: Severno od Somme
in zahodni topniški dvoboj. Iz-
med Guedencourta smo odbi-
li angličke patrulje, ki so
se močni napad. V Šampaniji
rekupirali zagodo, katero
bili izgubili predvčerajšnjim.
Vogelj, zapadno od Markicha,
če te vplenile več strojnih
pri upadu v francoski zakop.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajske fronte je bila močna
četa. V Vogeljih je sovražnik
napadel naše zakope ju-
z Col Sainte Marie, toda na-
te so ga vrgle nazaj. Južno
čeme se vrši artilerijsko bo-
je. Včeraj so naši letalci zru-
šili nemške aeroplane, dva pri-
ma in dva v Šampaniji.

11. dec. — Današnje po-
roča: Na južnoiztočnem robu
de Measila so Nemci eksplo-
dile mini, nakar se je vnel
v posest jame; končno je o-
v naših rokah. Na več kra-
jigajs

ŽRTVE.

Povest. Spisal Fr. Serafin.

(Nedeljevanje)

"Ko bi se mi le že dremati hotelo!" je vzdihnil ter se žalostno ozrl proti postelji. "Oh ta postelja — da mora biti življenje urejeno tako! . . ."

"Ne, ne bom spal! — že vidim, da spet ne bom spal! . . ."

Poklicjal je kuharico.

"Vode mi prinesi. Moral si bom že spet devati mrzle obkladke na glavo! . . ."

"Bolje bi bilo, da bi ne bili toliko pili," priponim kuharica, a gre ter prinese mrzle vode v lavorju.

"Le spat pojdi!" reče župnik. A v istem hpu, ko je izrekel te besede, se zdrzne, in strašna vznemirjenost se ga loti . . .

Stopilo mu je spet pred oči, kako bo spet, ko bode vse okrog njega spalo ter uživalo sladek počitek, on pa bo bedel in trpel ter se otepal onih groznih počasti, ki komaj čakajo, da bi ugasnil luč in bi mogle planiti nanj . . . "Uuu" . . . zatuli in mraz ga stres . . . Spomnil se je, kako se ga je loteval včasi v takih trenotkih obup, kako se mu je vasiljevala včasi strašna misel, da bi storil konec svojemu nešrečnemu življenu, kako je včasi samo še vprašanje obvladovalo njegovo zmedeno glavo, naj prime li za noč, ali za revolver — ali naj gre ter skoči v vodo . . .

Ko je prišel dan, si je seveda očital take mali, a zvečer — zvečer ni imel nikakega zaupanja več ne v se, ne v svojo moč . . .

"Na, še ta noč vzemi s seboj in ga spravi kam!" je zaklical za kuharico, ki je hotela baš vrata zapreti za seboj. "Pa še to, na!" Dal ji je tudi škatlo, v kateri je imel shranjen revolver.

Kuharica ga je pogledala čudeč se, a rekla ni nič in je odšla.

"Ha, zdaj sem varen!" reče župnik, skoro zadovoljen, da je bil prišel na to srečno misel. "Človek nikoli ne ve, človek nikoli ne ve . . . No in zdaj pa vse eno poskusim zaspasti — morda pa pojde! . . ."

Slekel se je le napol, si dal mrzel ovitek na glavo, ugasnil luč ter legel.

"Če zaspim v petih minutah, potem pojde, ako ne . . ."

In prizadeval si je, da bi zaspal. A čas je potekal, on je pa še vedno misil, in v vsakih hirom pa mu je ginal bolj upanje, da zasp . . .

"Premakniti se ne smem, premakniti! . . . Če se premaknem, si preženem spanje! . . ." je dejal spet sam pri sebi.

In sili se je, da bi ostal na svojem mestu. A naposled ni mogel strpeti več in začel se je preverati.

"Ne bom zaspal, pa ne bom!" vzdihne, in divji srd se ga loti. Sname si ovitek z glave ter ga vrže po sobi, potem pa si začne puliti lase z glave ter hiti s pestimi okrog sebe . . .

Črez nekaj časa vstanec, gre kar v temi parkrat po sobi, ne meneč se za to, da se je zadeval na vse strani, potem pa leše spet.

"Ah, blazino si denem na glavo, tako bo menda bolje!" . . . Bil je vesel te misli.

In res vtakne glavo pod blazino! . . . Toda kaj je to? . . . Ali so tudi v šinnici mihi! . . .

Začelo se je bilo tisto šumenje in skrbiljanje v njegovih ušeh, in zdaj je vedel, da pridejo kmalu tudi še vse druge prikazni na vrsto . . .

Čimdalje grozneje mu je postajalo. Spomni se Tomaža in hkratu ga vidi, prepadilega, mrtvačko bledega poleg sebe v postelji . . .

"Vstran, vstran, vstran!" je klical ter otepal okrog sebe z rokama . . .

"Vstran! . . ."

A Tomaž se ni ganil z mesta. Ležal je poleg njega, vpiral svoje sprete oči vanj in zdaj je tuši se odpiral usta, da bi zakričal proti njemu tisti grozovite besede: "Ti si kriv!"

Ves preplašen plane pokoneu in hoče pričagati luč, toda na noben način ni mogel najti vžigalce. Gre zopet do umivalnika, potakne glavo v vodo, zadrgede malo in se vrne . . .

"Ah, — narobe se uležem, narobe, potem bo morda!"

In zlekne se na posteljo tako, da je imel noge v zglavlju, glavo pa v vzenožju . . .

"Da, zdaj bo, zdaj bo!"

Medved.

Saljiva igra v enem dejanju.

Ruski napisal A. Čehov.

Osebe:

Helena Ivanova Popova, vdova z jamicami na licu, posestnica.

Gregorij Štefanovič Smirnov, še ne star posestnik.

Luka, strežaj Popove, starec.

Soba za goste na posestvu Popove.

I.

Popova (v črni opravi, zrclo v fotografijo) in Luka.

Luka. Tako ni prav gospa . . . Vi samo ugonabljate sama sebe. Sobarica in kuharica sta odali po jagode, vse, kar je živega, se vseli, velo mačka se čuti zadovoljno, ko se izprehaja po dvorišču ter lovi ptice, vi pa ver dan le sedite v sobani prav kakor v samostanu in nobenega veselja ne užijete. Da, resnice! Le pomislite, že je preteklo leto, odkar niste ostavili hihi! . . .

Popova. In je ne ostavim nikdar! . . . Čemu? Moje življenje je že pri kraju. On leži v gomili, jaz pa sem pokopala sebe med širimi stenami . . . Midva oba sva umrla.

Luka. Nu glejte! Nikolaj Mihajlovič so umrli, tako je bila božja volja, Bog jim daj nebesa! . . . Treba je priznati, da ste dovolj dolgo žalovali za njimi. Vse življenje jokati in nositi črno obleko, pač nikakor ne kaže. Tudi meni je ob svojem času umrla žena . . .

Pa kaj! Žaloval sem ter se jokal za njo en mesec, končno pa sem uveril, da bi bilo predolgo žalovanje neumestno (vzdiše). Tudi na sosedje ste povsem pozabili! . . .

Niti vi sami ne greste nikam, pa tudi sprejeti nočete nikogar. Živimo, oprostite, kakor pajki — ter belega dneva ne vidimo. Livrejo se miši pogrizle . . . Vprav, kakor bi vrlih ljudi več ne bilo, a vendar je ves okraj poln gospode . . .

V Riblovu stoji polk, tam so častniki — pravecela slaćebice, ne nagnite — pravecela se jih! V taboru pa je razen petka vsak dan ples, in veste, vsak dan svira ondi vojaška godba. Eh, gospa — mati! Mladi vedali zapreči Tobi ali Velikana

ste in zali, sama kri in mleko — ko bi le znali tudi uživati življenje! . . . Lepota, veste, ni dana človeku za zmerom! Mine deset let, pa boste sami hoteli še komu dopasti ter gospodom častnikom stresati peseči v oči, toda takrat bo že prepozno . . .

Popova (odločno). Prosim te, da mi ne govorиш nikdar o tem! Znano ti je, da od onega časa, kar je umrl Nikolaj Mihajlovič, je življenje izgubilo zame vsako ceno.

Tebi se dozdeva, da sem jaz živa, toda to je samo na videz! Jaz sem se zaklela, da do svoje smrti ne odložim to črno oblike in ne oddem med svet . . . Ali čuješ? Naj njegova senca vidi, kako ga ljubim . . . Da, jaz vem, da ti to ni tajnost, kako je ravnal večkrat krivljen z meno, kako je bil do mene surov in . . . in celo nevez, toda jaz mu ostanem zvesta do smrti ter mu pokažem, kako ga znam ljubiti. Tam na oni strani groba me on zagleda takšno, kačna sem bila do njegove smrti.

Luka. Namesto teh besed bi šli rajšči štet po vrtu, ali pa bi započeli —

Luka. Namesto teh besed bi šli rajšči štet po vrtu, ali pa bi započeli —

Luka. Namesto teh besed bi šli rajšči štet po vrtu, ali pa bi započeli —

Luka. Namesto teh besed bi šli rajšči štet po vrtu, ali pa bi započeli —

Luka. Namesto teh besed bi šli rajšči štet po vrtu, ali pa bi započeli —

Luka. Namesto teh besed bi šli rajšči štet po vrtu, ali pa bi započeli —

in se odpeljali k sosedom v poseste . . .

Popova. Oh! . . . (joče).

Smirnov. Iskrena vam hvala!

Luka. Milostljiva gospa! . . .

Mati! . . . Kaj počenjate? Kristus bodi z vami!

Popova. On je imel tako rad Tobi. On se je zmerom vozil z njim h Korčaginovim in Vlasovim. Kako ga je znal dično brzdati! Kako mično ga je bilo gledati, kadar je z vso močjo nategnil vajeti! Ali pomani? Tobi, Tobi! Zapovej dati mu danes celo osminko ovsa.

Luka. Čujem.

(Čuje se rezki glas zvončka).

Popova (strepeče): Kdo je to? Povej mu, da jaz ne sprejem niko.

Luka. Čujem! (Odide).

II.

Popova (sama).

Popova (zrclo fotografijo). Ti razvidiš, Nikolaj, kako jaz znam ljubit in odpuščati . . . Moja ljubezen ugasne obenem z meno, kadar neha utripati moje revno srce (smeje se skozi solze). Ali te ne peče vest? Jaz zupuščena, zvesta žena, sem se zaklenila ter ti ostane zvesta do smrti, a ti, porednež . . . ali te ne peče vest? Izverjal si se mi, iskal znanja tedne po cele tedne puščal samo . . .

III.

Popova in Luka.

Luka (vznemirjen vnde). Milostljiva gospa, tam nekdo povprašuje po vas. Hoče vas videti.

Popova. Nu, saj si mu rekel, da od dneva smrti mojega moža ne sprejem nikogar!

Luka. Rekel sem mu, toda on neče o tem nič slišati ter pravi, da ima zelo nujen opravek.

Popova. Jaz ga ne sprejem!

Luka. Jaz sem mu to povedal, toda . . . pravi spak je to, ki se le roga ter sili v sobo . . . že je v obehni . . .

Popova (razdraženo). Dobro, naj pride . . . Kakšen neotesanc!

(Luka odide).

Popova. Kako sitni so ljudje! Kaj potrebujejo od mene? Čemu me pridejo vznemirjati! (vzdiše).

Ne, očividno, da bo zares treba zbežati v samostan . . . (se zamisli).

Da, v samostan . . .

IV.

Popova, Luka in Smirnov.

Smirnov (vstopivši, Luki). Budalo, koliko blebečeš . . . Osel! (Zagledavši Popovo, z dostojanstvom se vam predstaviti. Sem topničarji poročnik v pokolu, posnemlji Gregorij Štefanovič Smirnov. Prisiljen sem vznemirjati vas radi jasnega vprašanja posla . . .

Popova (ne popadši mu roke). Česa želite?

Smirnov. Vaš pokojni soprog, katerega sem imel čast poznati, ostal mi je dolžan na dveh meničah tisoč dvesto rubljev. Ker pa moram jutri plačati obresti v delno banko, zato bi vas prosil, da bi mi izplačali danes ta denar.

Popova. Tisoč dvesto . . . A za kaj vam je ostal moj mož dolžan?

Smirnov. On je kupoval od meni oves.

Popova (vzdušniški, Luki). Saj ti, Luka, nisi pozabil povedati, naj določi Tobi eno osminko ovsa. (Luka odide, Smirnovu). Ako vam je Nikolaj Mihajlovič postal dolžan, razume se to samo ob sebi, da vam jaz vrnem. Toda oprostite, prosim vas, danes jaz nimam/pri rokah denarja. Pojutrišnjem se vrne iz mesta moj poslovodja, in jaz mu naročim izplačati, kar vam gre, toda sedaj ne morem izpoliniti vaše želje. . . Vrhutega je vprav danes preteklo sedem mesecov, ker je umrl moj mož, in jaz sem še takoj razmišljena, da nikakor nisem zmožna ukvarjati se z denarnimi opravki!

Smirnov. Pa tudi jaz sem danes tako razmišljen, da, ako danes ali jutri ne plačam odstotkov, pa primem ob vse svoje imetje. Posestvo mi pride na boben!

Popova. Pojutrišnjem dobite denar.

Smirnov. Jaz pa potrebujem denar ne pojutrišnjem, marveč danes.

Popova. Oprostite, danes vam ga ne morem izplačati.

Smirnov. Jaz pa ne morem čakati do pojutrišnjega.

Popova. Kaj mi je storiti, ako ga po sedaj nimam?

Smirnov. Torej, vi ne morete izplačati!

Popova. Ne morem . . .

Smirnov. Hm . . . To je vaša zadnja beseda!

Popova. Da, moja zadnja.

Smirnov. Zadnja! Res!

Popova. Res.

Smirnov. Iskrena vam hvala!

Luka. Milostljiva gospa!

Mati! . . . Kaj počenjate? Kristus bodi z vami!

Popova. On je imel tako rad

Tobi. On se je zmerom vozil z njim h

Korčaginovim in Vlasovim. Ka

ko ga je znal dično brzdati! Kako

mično ga je bilo gledati, kadar je